

НАЦИОНАЛНО
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

NATIONAL ASSEMBLY
OF STUDENTS' COUNCILS
OF BULGARIA

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 54 Кб

до Дата 13.02.2023 г.
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДЕЛОВОДСТВО

Изх. № 019/09.02.2023 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТ НАЦИОНАЛНО
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО №20/2022 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

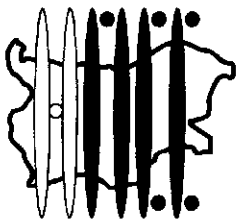
С определение от 10 януари 2023 г. по к. д. №20/2022 г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на Омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 8, т. 3 от Закона за висшето образование (обн. ДВ, бр. 112 от 27.12.1995 г. и посл. изм. и доп. ДВ, бр. 102 от 23.12.2022 г.). Със същото определение на Национално представителство на студентските съвети в Република България е дадена възможност и му е предоставен 30-дневен срок за представяне на становище.

Съдържанието на атакуваната с искането на Омбудсмана разпоредба от ЗВО е следното: чл. 8, ал. т. 3 (изм. - ДВ, бр. 60 от 1999 г., в сила от 2.07.1999 г., доп., бр. 53 от 2002 г., изм., бр. 48 от 2004 г.) субсидира обучението на студентите в държавните висши училища; при определени условия им осигурява стипендия, общежития и столове. Разпоредбата е оспорена в частта „държавните“, тъй като оставя извън нейното приложно поле другите висши учебни заведения.

В искането на Омбудсмана са изложени съображения, че тази законодателна уредба не позволява държавата да подкрепя обучението на студентите в частните висши училища, като им осигурява стипендии, с което „се нарушават „конституционното изискване държавата да насърчава образованието“ и „правата, закрепени в чл. 53, ал. 6 като проявление на правото на образование по чл. 53, ал. 2 от Конституцията“. В искането се твърди също, че приложният законодателен подход е в противоречие с принципа за равенство на гражданите, конкретизиран в различни конституционни разпоредби (чл. 19, ал. 2 и чл. 121, ал. 1 от Конституцията). В частност приема, че разпоредбата на чл. 8, т. 3 ЗВО в частта „държавните“ засяга равенството на гражданите пред закона, изрично прогласено от чл. 6 от Конституцията. Омбудсманът заключава, че разпоредбата на чл. 8, т. 3 ЗВО в частта „държавните“ противоречи както

1

НПСС е най-голямото обединение на студентската младеж, представляваща обучаващите се над 200 хиляди студенти в страната. Организацията е член и представител на Европейския студентски съюз (ESU) в България.

на чл. 53, ал. 1 и ал. 6, така и на чл. 6 от Основния закон и на това основание иска от Конституционния съд да обяви оспорената част за противоконституционна.

Искането е направено от легитимен субект по чл. 150, ал. 3 от Конституцията и в своето определение КС е приел, че то попада в обхвата на правомощието на Омбудсмана да сезира Конституционния съд, тъй като става дума за законова разпоредба, за която се твърди, че накърнява изрично прогласени в Основния закон права и свободи на гражданите. Също така, КС приема още и, че за конкретната разпоредба липсва предходно произнасяне, в това число и по допустимостта на евентуално предходно искане, поради което не е налице отрицателна процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС. Предвид гореизложеното и с оглед, че искането съдържа и необходимите реквизити по чл. 17 от ЗКС, то е допуснато до разглеждане по същество с определението от 10 януари 2023 г.

По основателността на искането на Омбудсмана.

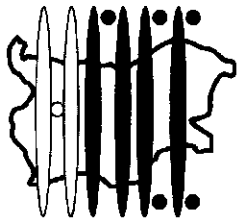
Общото събрание, като върховен орган на Националното представителство на Студентските съвети, представляващо националната студентска общност, неведнъж е повдигало темата за получаване на държавни стипендии от студентите от частните висши училища. В тази насока е взето и решение на Общото събрание от 26.06.2021 г., което е обективизирано и в официално становище на НПСС по този въпрос.

Оспорената от Омбудсмана разпоредба на чл. 8, т. 3 ЗВО не допуска държавата да подкрепя обучението на студентите в частните висши училища, както и тези в платена форма на обучение в държавните висши училища, чрез осигуряване на стипендия, с което се нарушава конституционното изискване заложено в чл. 53, ал. 6 от Конституцията - държавата да насърчава образованието и да подпомага способни ученици или студенти.

НПСС счита, че оспорваната разпоредба на чл. 8, т.3 от ЗВО, нарушава правата на студентите в платена форма на обучение в държавните висши училища, както и на обучаващите се в частните висши училища, допускайки форма на дискриминация при водената от държавата политика за предоставяне на помощи и стипендии по реда на Постановление № 90 на МС от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации.

Разпоредбата на чл. 53, ал.5 от Конституцията на Република България изрично допуска създаването на училища от граждани и организации при условия и ред, определени в закона, каквито се явяват частните висши училища. Наред с горното, съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от Конституцията, не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.

Следва да се отбележи, че съгласно ЗВО по отношение на обучението във всички висши училища важат единни държавни изисквания за придобиване на образователно-квалификационна степен, както и по отношение на учебните планове, без да има значение дали университетът е държавен или частен. Това дава основание да се прави извод, че учащите в частните и държавни висши училища се намират при сравними сходни обстоятелства, но въпреки това държавата третира различно обучаващите се в частните висши училища и тези в платена форма на обучение, като лишава учащите да кандидатстват за стипендии и награди от държавния бюджет.

НАЦИОНАЛНО
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

NATIONAL ASSEMBLY
OF STUDENTS' COUNCILS
OF BULGARIA

С оглед гореизложеното, Национално представителство на студентските съвети в Република България изразява становище за основателност на искането на Омбудсман по к. д. 20/2022 г. за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 8, т. 3 от Закона за висшето образование по посочените в искането до КС основания - противоречие с чл. 53, ал. 1 и ал. 6 и на чл. 6 от Конституцията.

09 Февруари 2023 година
град София

Даниел Парушев
ПРЕДСЕДАТЕЛ на НКЕС

